

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VI. Ardentissimus Dei amor frequentius in via Illuminativa exercetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

deunt, & per aliam viam revertuntur in regionem suam.

Et paulò infē: iū **Amor DEI** rapit eos sursum, amor proximi retrahit eos deorsum. Proper DEVM itaque est quid ascendunt usque ad celos, & descendunt usque ad abyssum proper proximum, ad visitandum eos qui in tenebris & in umbra mortis sedent, educere in manu potenti, & in brachio excelso vincit in mendicitate & ferro. Vententes itaque venunt cū exultatione, portantes predam in bucleru suis, gaudentque rebementer sicut qui letantur in messe, sicut exultant victores capti preda, & sicut qui inventi spolia multa: & auditur unde vox exultationis & confessionis in tabernaculo iustorum. Hæc Richardus.

CAPUT VI.

Ardentissimus DEI amor frequentius in via Illuminativa exercetur.

INTER alios effectus, quos præclarissimum Intellectus donum tua irradioratione in anima operatur, nobilissimus est ardentissimus DEI amor. Est enim Spiritus sancti gratia in anima latens consimilis cædela, vafit vitro aut laterne inclusa. Quod admodum enim candela istiusmodi vitreum vas non solum illustrat, & suo splendore penetrat ac translatat, verum etiam & ipsum virtutem calefacit, & Spiritus sanctus, medio Intellectus dono, non tantum puritas illuminat mentes, & ad divina contemplanda rapit, eamq; virtutes & bona exempla aliis aperit ac manifestat; quinimodo, in immenso calore mirum in modum incendit. Et sicut ignis, vi & efficacia sua calor, aqua aut quilibet alium liquorem abeno infusum non calefacit solum, sed ut & insum ebulliat, compellit: ad eundem modum ignis Spiritus sancti non tantum impellit ac excitat omnes animæ vires ut ebulliat, sicutumque per contemplationem eionem effervantur; sed ut divino quoque incendantur amore, ita ut amoris divini ignis semper in corum mentibus ardor & fervorecat. In hac enim via Illuminativa præcipiens amoris effectus est; eorū affectum ac omnes animæ vires suctum trahit, ut DEO ipsi uniantur. Hæc autem æterni Solis irradatio tantum amorem & gaudium excitat in anima, ipsumque eorū in principio usque adeò expandit & late explicat, ut ægrè claudi possit.

Amoris vulnus, ejusque effectus. Hinc jam quadam vulnera co-dis afficit eo tempore anima, quod verè est & dicitur vulnus amoris: nihil verò potest hoc amoris vulnera sentiri suavius, aut vehementius excruciat: hoc affici, certissimum est sanctuaris consequenda indicatio, hoc denique uno eodemque tempore gaudium final & dolorem ingent. Ille gradus vulnerantis amoris Incipientes, sive eos qui viam Pugativam supernaturem proficiunt, exornat; Illuminativa vero magis amoris vincula & languores congruit, ut in via Pugativa adnotavimus: sunt enim amoris vires quatuor gradus, ut præclarè Richardus de S. Victore in Tract. de Gradibus violentie charitatis consideravit.

Et ut præmitam quartum, qui via Unitive, de qua infra congruit: **Primus**, at, amor vulnerans vocatur, qui cor quasi necessitat & medullitus transfigit, ut veraciter clamet cum psona: Vulnerata charitate ego sum. **Secundus** vero amoris gradus, qui ligat, sicut primum diximus qui vulnerat. Nam, ut opumè

idem Richardus. Nonne, inquit, sine omni contrariatione animus ligatus est, quando omnium obliviscitur, gradus ut aliud meditari non posset: qui, quidquid agit, quid ei sequit, quid dicat, semper horum mente revolvit, perenni, memoria retinet, hoc dormiens somnit, hoc vigilans omnia habita tractat, unde facile est perpendere ut arbitror, quomodo hic gradus priorem gradum transcendit, qui mente hominis nec ad horam quietum esse permittit.

Seq: iuu: Recite itaque dictum est quod prior gradus sit qui vulnerat, secundus sit iste qui ligat. Licer ergo ligari minus sit quandoque quam vulnerari, tamen major violentia: a videtur esse. Si posquam aliquam percussus dejectus deprehenditur, deprehensus abductus in carcereatur, in carcereatur continetur atque ligatur, & jam omnino captivus tenetur. Quid horum, quoso, maius & violentius? Ille liber est, iste autem à loco in quo detinetur recedere non potest, quia ligatus est. Et infra: Sed quia sunt (iniques) vincula, quibus spiritus sive animus in hac vita ita ligari potest? Sicut audire de charitate ligantur. Propheta Oseei 11. dicit: In vinculis Adam traham eos, in vinculis charitatis. Sed quia sunt isti vinculi Adam primi parentum nostri, nisi munera DEI? in magna enim gloria creatus fuit. Quid igitur sunt ista charata vincula nisi DEI beneficia? bona natura, bona gratia, & bona gloria? huius enim beneficentia vinculis obnoxios nos fecit, quia naturam condidit, gratiam contulit, gloriam repromisit. Ecce vinculus triplex. Adicit autem Dominus adhuc nova vincula charitatis, que manu valida multipli cat super nos, ut nos sibi ardius astriengat, que numerari non possunt. Et infra: Sicut in priori degulsa fuerit aspergimē animam, sic in secundo inspecta charitas cogitationem ligat, ut illius oblitisci, vel aliud cogitare non possit. Haec tenus Richardus.

Ab hoc secundo amoris gradu viam Illuminativam supernaturem ingressi incipere solent: cum enim per contemplationem purata mente divina collata sibi beneficia conspicunt, ac Christum erga se alius contemplantur, non possunt his charitatis vinculis non solum non uigeti, sed & arctissime ligari, præcipue vero ubi Christus intus exigit & invitat in uitam secum per amorem vitam, quam cum avidissime anima conceperat, neque tamen ad eam, ut desiderat, pertingere valeat; unde quidam enascerit languor amoris spiritualis, ira ut cor DEUM amans in amoris nullo gusto & sapore, aut consolatione, quam spiritus DEUS in animis infondere solet, quiescere possit. Unde si: & cum ex alia parte obire non fieret, quod is propter omnibus desiderat; ac permanere cogatur, dat ubi animus esse plane recusat; ex his videlicet duobus languor iste conflatur, ac deinde cum DEUM neq; iear adspicit, nec eo fraudari aut casare animus velit, ex his quadam in hismodi homine fortis & incus existit & oritur astrofia impatientia; quia quamdiu durat, nulla est creatura nec in cœlis nec in terra, in qua illi vel quietem vel aliquod solatum capere libeat.

Hic amoris languor five astas, quædam interna. Descriptio impatientia est, quæ rationi morem gerere & oblitus est. Sequi non vult, donec te amata ponatur. In hoc nucleo quidem gradu amoris vis tam ingens est, ut in eius omni hominis vita nō sit perfectior, adeo ut absque illo alio labore corpus laetatur & absumatur. Ubi enim hæc amoris impatiens dominatur, modos omnes superat, nec se aliquo certo modo contineri, vel stringi patitur nam qui sic amat, interdum etiam impatienti mortis criciatur defensione, ut a corporis sui carcere dissolutus cum dile-

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

Eo iux possit uniti : eam ob rem oculis internis sursum levatis aulam & estem gloria & gaudia afflentem, & imbi dilectum suum eximie coronatum, & immensi cum deliciis in Sanctos suos profusum contemplatur, simul attendes, quod his omnibus carere compellitur. Hoc vero soleri intem oculi ex eterne lacrymis humescere, & amhela nati desideria. Deinde, revoca es ē cœlo oculis, dum suum in quo degi exilium, quodque evadere non licet adspectat, jam lacryma doloris & avida expectationis per ora decurunt, que quidem illius animum sedant ac refrigerant, & soni revera natura corporeæ, ob tuendas illius vires & valetudinem, uiles ac salutares, quod possunt tantus astus & impatentia, donec deferventur,

nec astutissimas, ad transformationem Deicam, ad apium & ecstasim, ad exercitationem secretae, tranquillationem dulcisissimam, in modo ut viam Angelis proximam est anima rum disposita, statque velut in contacta continuo Solis æterni, Solis justitiae, Solis sapientiae infinitæ, ut exuberantissime ac indefinibilem illustretur, calcatur, penetratur, impletatur, ac mundetur ab illo, & instar speculi tereti, per viu, luminosi arque clarissimi objecta subtilitate & applicata est superlucidissimo Soli immenso : idcirco non cessat ille solberatissimus fulcidia gratiae, fluvia sapientiae, charitatis scinillas in illam diffundere. Hæc Carta sunt.

Denum hoc astutum amoris incendio affectus, ardenter ac incessanter desiderat, ut ipse Creator ac Dominus universorum ab omnibus creaturis decente ac debito modo colatur, honoretur, diligatur, ac formiderat, ac ipse in primis id totis virtibus peragit, & alios ad id, quamcum potest, inducit, utrum se DEO impedit, ipsum totis præcordis cupiendo, ratio fervore amando, ad eos honorem & gloriam omnia referendo. Vehementissime bonum Ecclesia communè cupiens, atque universorum salutem desiderans, ut DEUS in omnibus a qua ab omnibus honoreatur. Idcirco de iniuris & offendis in eam commissis, de pereundis inq. 2. iudice & virtus inutilem constitutus, ac econtra id erarium emendatione, de justorum profeccia summpetetur, gratias agit, pro omnibus orat, & totus in bonitatem affectum, in zelum justitiae, in amorem ignem convertitur, resolvitur, & transformatur.

C A P V T VII.

De spirituali languore & astu, aliisque humanis status amoris exercitu.

ANIMA in hoc statu non tantum vulnerante led & lancea amore transfixa, licet per astutissimam contemplationem ipsum DEUM in illa caligine, de qua loc. tit. lumen Cap. 3. ineffabili modo intueatur, auct. c tamquam inter duas mentes constituta, præ amoris fame videretur emarginatam ad ipsorum mensam, ubi DEUS in sua gloria ellenit conspicitur, & ad quem ardutissimo amore anhelat, accedere unione omnimoda non permittitur ; ad inferiorem verò, ubi DEUS in imaginibus veluti sub umbra cognitor, inclinatur et renuit : quare veluti media in eternum & terram clamare compellitur : *Suspendit enim anima mea, & mortem omnia ossa mea.* E. quamvis ad superiorem mensam illi non patet ingressus, in illa amorosa caligine sub hac mente constituta, anhelos longanimitate inflat catenulas de mensa Domini expectat, sollicita semper quomodo DEO magis ac magis placet, ac in operibus virtutum & affectibus amoris continuo se exercens, & præcipue per amorem quamdam anhelationem, ad videndum nudam & gloriosam dilectionis sui faciem lespem inclinans.

Quam quidem amorosam anhelationem in hac caligine tria ut ergo Hæphætus lib. 3. Myf. Triha. Theol. part. 3. cap. 23. comitantur exercitia, ratiū jufi facilius, desiderium, & spes. Tedium autem complacit in omnibus, quæ sub hac caligine continentur : quoniam ibi dilectionis suum minime ter quorum petre prævalit nisi in imaginibus & similitudinibus.

Tertius gradus violentie charitatis, ejusque proprietates declarantur.

Hunc animæ incredibilem langorem Richardus pulchri descripsit his verbis : *Ad tertium itaque gradum violentiæ amoris ascendit, quando omnem amorem excludit, quando nihil prater unum, vel nisi propter unum diligit. S. q. iuu : In hoc itaque tertio gradu violentia charitatis omnino satius acerpe potest prater unum, sicut & nihil sapere potest nisi propter unum : unum amat, unum diligit, unum fit, unum concupiscit, ad unum anhelat, in unum suspirat, in uno incedit, in uno requiescit, unum solum est in quo resicitur, unum solum est ex quo satiatur nihil dulcescit, nihil sapit, nisi hoc uno conditior. Sequitur Quidquid ultra se offerat, quidquid sponte occurrat cura rejecitur, citò concutatur quod suo affectu non militat, vel ei usus desiderio non deserviat. Sea quis hujus affectus tyrannidem dignè describat & quantam omni desiderium expellit, omne studium excludit, omne exercitum violenter exprimit, quod sua concupiscentia deservire non conficit. Quidquid agat, quidquid dicat, quidquid cogitat, mutile, in modo intolerabile videtur, nisi in unum sui desiderii finem concurat. Cum autem seu potest eo quod diligit, omnia pariter se habere credit, sine illo autem borret omnia, corpore deficit, corde tamen ac languescit, consilium non accipit, ratione non acquiescit, nullam consolationem admittit, sed clamat cum sponsa : Nuntiate dilecto, quia amore languo.*

Tertius itaque amoris gradus est, quando mens rapitur in DEVVM lumen adjussum, ita ut humanus animus in hoc statu omnium exteriorum oblitus, penitus ne scipit, toruque transeat in DEVVM suum. In hoc itaque gradu compescitur plane desideriorum turbula carnalium, & sit in celo silentium quasi dimidia hora : in hoc namque gradu, dum mens a seipso alienatur, dum in illud divinum secretum rapitur, dum ab illo divini amoris incendio circumdat, intime penetratur & inflammatur, seipsum penitus exultat & divinum quendam effectum induit, & inspecta pulchritudini configurata, tota in altam gloriam transit. In hoc statu anima in illum, quem diligit, liqueficit, & in seipso tota languescit, ut dicitur : *Fulcite me floribus, floribus membris, quia amore languo.* Hæc Richardus.

Effectus huius ardutissimi amoris, teste Dionysio Carthusiano de Fonte lucis, cap. 13. solent esse gloriatione in adversis, castigatio carnis, custodia cordis, humiliatio mentis, despicio terrenorum, desiderium æternorum, & omnissactus virtutum. Cumque amor privatus omnium sit radix vitiiorum, constat quod eo evulso cuncta ei adcentur peccata : quo facto, insunt cordi munditia & charitas DEI pura, fortis, fixa ac fervida. Sicque ad omne bonum, & illuminationes salutissimas a frequenter, & quasi conunua, ad inflammatione-